

OBSAH

1. ÚVOD	9

Urban F.

2. BIOLOGICKÉ ZÁKLADY REPRODUKCE, MLÉČNÉ A MASNÉ UŽITKOVOSTI SKOTU

Jílek F., Futerová J., Marounek M., Váchal J.

2. 1. Základy anatomie a fyziologie pohlavní soustavy skotu	10
2. 2. Základy anatomie a fyziologie mléčné žlázy	22
2. 3. Základy dědičnosti užitkových vlastností	26
2. 4. Základy fyziologie trávení skotu	36

3. CHOV DOJENÝCH PLEMEN SKOTU V ZAHRANIČÍ

Žižlavský J., Mikšík J., Urban F.

3. 1. Dojená plemena ve světové populaci skotu	40
3. 2. Vývoj a současný stav dojených plemen skotu v Evropě	40
3. 3. Charakteristika významných mléčných a kombinovaných plemen skotu	42
3. 3. 1. Černostrakatý skot	42
3. 3. 2. Jerseyký skot (Jersey)	46
3. 3. 3. Ayrshirský skot (Ayrshire)	46
3. 3. 4. Červenostrakatý nížinný skot (Rotbunt)	47
3. 3. 5. Švýcarský strakatý – simentálský skot (Simmentaler Fleckvieh)	48
3. 3. 6. Německý strakatý skot (Deutsches Fleckvieh)	51
3. 3. 7. Rakouský strakatý skot (Österreichisches Fleckvieh)	52
3. 3. 8. Montbéliardský skot (Montbéliarde)	53

4. ROZVOJ CHOVU A MLÉČNÉ UŽITKOVOSTI PLEMEN SKOTU V ČESKÉ REPUBLICE

Urban F., Šereda L., Váchal J., Vetyška J.

4. 1. Český strakatý skot	56
4. 2. Chov černostrakatého skotu v ČR	63

5. ŠLECHTĚNÍ

Bouška J., Čermák V., Mikšík J., Šereda L., Váchal J., Vetyška J.

5. 1. Cíl šlechtění	70
5. 2. Plemenářská opatření realizovaná v populaci	72
5. 2. 1. Kontrola mléčné užitkovosti	73
5. 2. 2. Kontrola dojitelnosti	75
5. 3. Lineární popis zevnějšku	76
5. 3. 1. Lineární popis a hodnocení zevnějšku krav černostrakatého plemene v ČR	77
5. 3. 2. Lineární popis a hodnocení zevnějšku krav českého strakatého plemene	80
5. 4. Zápis stáda a krav do plemenné knihy (PK)	83
5. 4. 1. Všeobecné zásady	83

5. 4. 2. Rejstřík chovů	84
5. 4. 3. Podmínky pro zápis do oddílů PK	85
5. 4. 4. Podmínky pro zápis černostrakatých krav do oddílu PK	85
5. 4. 5. Podmínky pro zápis krav českého strakatého plemene do oddílu PK	85
5. 4. 6. Podmínky pro zápis krav jerseykého skotu do PK	86
5. 5. Odhad plemenné hodnoty	87
5. 5. 1. Odhad plemenné hodnoty krav	87
5. 5. 2. Relativní plemenná hodnota býků	89
5. 6. Program šlechtění černostrakatého skotu	91
5. 6. 1. Chovný cíl	91
5. 6. 2. Charakteristika čistokrevného zvířete	92
5. 6. 3. Obecné záležitosti šlechtitelského programu	93
5. 6. 4. Růst a vývin černostrakatého skotu	93
5. 6. 5. Zaměření selekce	94
5. 6. 5. 1. Selekční kritéria	94
5. 6. 5. 2. Matky býků	94
5. 6. 5. 3. Otcové býků	96
5. 6. 5. 4. Plemeníci	96
5. 6. 5. 5. Využívání zahraničního genofondu	97
5. 7. Šlechtění českého strakatého skotu	97
5. 7. 1. Obecná hlediska	98
5. 7. 2. Chovný cíl	99
5. 7. 3. Genetické podíly	100
5. 7. 4. Realizace šlechtitelského programu	101
5. 7. 4. 1. Matky býků	101
5. 7. 4. 2. Šlechtitelské chovy	102
5. 7. 4. 3. Odchov býků, selekce a otcové býků	104

6. ŘÍZENÁ REPRODUKCE SKOTU

Fulka J., Jr., Fulka J., Futerová J., Petr J.

6. 1. Získávání embryí	107
6. 2. Mrazení embryí	112
6. 3. Synchronizace, superovulace a oplodnění <i>in vitro</i>	114
6. 4. Klonování embryí skotu	119
6. 5. Možnosti manipulací se spermii	124

7. VÝŽIVA A KRMENÍ

Skřivanová V., Homolka P., Kudrna V., Loučka R., Macháčová E., Mudřík Z.

7. 1. Nové systémy hodnocení energie a dusíkatých látek krmiv	128
7. 1. 1. Energetické hodnocení krmiv	128
7. 1. 2. Hodnocení dusíkatých látek krmiv	129
7. 1. 3. Definice PDI	130
7. 2. Význam a potřeba živin	131
7. 2. 1. Dusíkaté látky	131
7. 2. 2. Sacharidy	132
7. 2. 3. Tuky	134

7. 2. 4. Minerální látky a vitaminy	134
7. 3. Zásady krmení dojníc v průběhu mezidobí	134
7. 3. 1. Výživa dojníc během laktace	134
7. 3. 2. Výživa dojníc v období stání na sucho	137
7. 4. Technika krmení dojníc	139
7. 5. Výživa a krmení telat	141
7. 5. 1. Specifita trávení u telat	141
7. 5. 2. Krmiva používaná v odchovu telat	142
7. 5. 2. 1. Mlézivo, jeho význam, využití a možnosti úprav	142
7. 5. 2. 2. Mléčná krmiva	144
7. 5. 2. 3. Specificky účinné látky ve výživě telat	145
7. 5. 2. 4. Krmiva rostlinného původu	146
7. 6. Systémy výživy telat	148
7. 6. 1. Rámcové krmné plány	149
7. 6. 2. Potřeby živin pro telata	150
7. 7. Výkrm skotu	152
7. 8. Výživa jalovic	158
7. 8. 1. Potřeba živin	158
7. 8. 2. Rámcové krmné plány	159
7. 9. Vytvoření krmivové základny	160
7. 9. 1. Základy produkce kvalitních siláží (senáží)	161
7. 9. 2. Základy produkce kvalitního sena	163
7. 9. 3. Úprava a konzervace jadrných krmiv	164

8. USTÁJENÍ A TECHNOLOGIE

Doležal O.

8. 1. Úvod	166
8. 2. Faktory prostředí	166
8. 3. Technologie ustájení krav	167
8. 3. 1. Vazné ustájení	168
8. 3. 2. Volné stáje s kombinovanými boxy (kombiboxy)	169
8. 3. 3. Volné boxové stáje	170
8. 3. 4. Volné ustájení s plochými kotci, stlanou lehárnou a sníženým krmištěm	172
8. 3. 5. Volné ustájení s lehárnou na hluboké podestýlce a se zvýšeným krmištěm	172
8. 3. 6. Volné ustájení s vysokou podestýlkou, sníženým krmištěm a lehárnou s podlahou o sklonu 7–10 %	173
8. 4. Technologie a technika krmení	173
8. 4. 2. Jadrná krmiva	174
8. 5. Technologie a technika odklizu mrvy a kejdy	176
8. 5. 1. Odkliz chlévské mrvy	176
8. 5. 2. Odkliz kejdy	177
8. 6. Technologie a technika nastýlání	179
8. 7. Technika a technologie napájení	180
8. 8. Větrání	181
8. 9. Dojení	183
8. 9. 1. Typy dojiren včetně robotů	185

8. 9. 2. Ošetřování a skladování mléka	190
8. 10. Identifikace dojníc	190
8. 11. Způsoby řešení moderních stájí – novostaveb	191
8. 11. 1. Základní parametry pro výstavbu stájí	192
8. 11. 2. Perspektivní systémy ustájení krav v novostavbách	192
8. 12. Modernizace a rekonstrukce stájí typu K-96 a K-174	196
8. 13. Uspořádání reprodukčních stájí a poroden krav	198
8. 14. Technologie ustájení a odchovu telat	201
8. 14. 1. Ošetření telat po narození	201
8. 14. 2. Mlezivové období	201
8. 14. 3. Ustájení v období mléčné výživy	202
8. 14. 4. Ustájení v období rostlinné výživy	204
8. 14. 5. Odchov telat s matkou	205
8. 14. 6. Odchov telat u kojných krav	206
8. 15. Technologie odchovu a ustájení jalovic	206
8. 15. 1. Zásady odchovu jalovic	206
8. 15. 2. Technologické požadavky při odchovu jalovic	206
8. 15. 3. Uspořádání stájí pro jalovice	207
9. MANAGEMENT STÁDA	
<i>Bouška J., Jílek F., Žižlavský J.</i>	
9. 1. Šlechtitelské postupy ve stádech	211
9. 2. Řízení stáda krav	221
9. 3. Reprodukce krav a jalovic	229
9. 4. Péče o paznehty	239
10. EKONOMIKA PRODUKCE MLÉKA	
<i>Poděbradský Z.</i>	
10. 1. Ekonomický význam chovu skotu	250
10. 2. Přístup k ekonomickému hodnocení chovu skotu	254
10. 2. 1. Ekonomické hodnocení chovu skotu jako celku	255
10. 2. 2. Ekonomika výroby jednotlivých komodit	261
10. 2. 3. Ekonomika výroby mléka	267
10. 2. 3. 1. Náklady v chovu dojníc	267
10. 2. 3. 2. Zpeněžování mléka, ekonomický projev kvality	273
10. 2. 3. 3. Vliv dojivosti na ekonomiku výroby mléka	277
11. PERSPEKTIVY ŠLECHTĚNÍ DOJENÉHO SKOTU	286
<i>Bouška J., Urban F., Váchal J.</i>	